

Ś

ŚCIBOR EUGENIUSZ ALEKSANDER (9 XI 1929 Kolno k. Augustowa – 17 V 2003 Warszawa) teoretyk informacji naukowej. W 1949-54 studiował na Uniw. Warsz. filologię franc. oraz bibliotekozn., uzyskując dyplomy ukończenia studiów wyższych. Pracę magisterską *Historia wydań dzieł Balzaka. Balzak jako wydawca i drukarz* napisał u prof. *A. Birkenmajera. Jego rozprawa doktorska *Systemy klasyfikacji dokumentów na tle rozwoju piśmiennictwa i jego wykorzystania* (W. 1975) przygotowana pod kier. doc. dr ***K. Remerowej dotyczyła problematyki jęz. inf.-wyszukiwawczych, używanych w tradycyjnych systemach wyszukiwania informacji. Obronił ją w 1973 na Wydz. Filologii Pol. i Słowiańskiej UW. W Polsce stanowi ona pierwszą próbę ujęcia rozwoju jęz. informacyjnych, w tym systemów klasyfikacji bibliot.-bibliograficznych, w zależności od kształtowania się otoczenia tych jęz. na tle różnorodnych czynników warunkujących ich rozwój. Ś. podjął w niej udaną próbę wykrycia prawidłowości rozwoju jęz. informacyjnych oraz przyczyn ich powstawania. W 1983 na Wydz. Neofilologii UW złożył kolokwium hab. na podstawie rozprawy *Typologia strukturalna języków informacyjnych* (W. 1982), w której zaprezentował i porównał różne typologie jęz. inf.-wyszukiwawczych oraz przedstawił wypracowaną metodykę porównywania oraz prezentacji poszczególnych języków. W 1998 opublikował książkę profesorską *Wybrane zagadnienia języków informacyjnych*, zawierającą wyniki badań nad podstawami teoretycznymi jęz. informacyjnych prowadzonych w ramach tzw. warszawskiej szkoły jęz. informacyjno-wyszukiwawczych, do której jest zaliczany, stanowiącą swoistą monografię dorobku nauk. w tej dziedzinie. W 2000 otrzymał tytuł prof. nauk humanistycznych. W pracy nauk. zajmował się teorią jęz. inf.-wyszukiwawczych, w tym spójnością tych jęz., możliwościami budowy słowników przejścia między poszczególnymi jęz., możliwościami ich wykorzystania w zautomatyzowanych systemach inf.-wyszukiwawczych, dziedzinowymi jęz. inf.-wyszukiwawczymi.

Najwięcej uwagi poświęcił jęz. klasyfikacyjnemu, w tym UKD, PKT, klasyfikacjom fasetowym oraz jęz. deskryptorowym. W l. 70 i 80 XX w. w Zakł. Teorii Jęz. Informacyjnych IINTE pod jego kier. zostały wydane tablice oraz cztery indeksy przedmiotowe do UKD FID 502, nast. Tablice pomocnicze do UKD FID 607 oraz UKD FID 616 tablice i indeks. W 1981 Zespół Pracowni Systematyzacji Dokumentów IINTE, którym kierował, stworzył Pol. Klasyfikację Tematyczną, oryginalny język informacyjny stosowany do tej pory w skali krajowej w Systemie Inf. o Pracach Nauk.-Badawczych, Rozwojowych i Ekspertyzach Nauk. SYNABA. Ś. jest autorem lub współaut. ponad 100 artykułów opublikowanych w specjalist. czasopismach krajowych i zagr., kilku monografiach, studiów, rozpraw i skryptów, licznych komunikatów nauk. i ekspertyz. Jest twórcą typologii strukturalnej jęz. inf.-wyszukiwawczych, która ma duże znaczenie w zakresie teoretycznych podstaw jęz. informacyjnych, współtwórcą opracowanej w 1976-81 Pol. Klasyfikacji Tematycznej (IV wersja 1996) oraz Pol.-Ang. Tezaurusu Informacji Nauk. – PATIN (2001). Do ważniejszych jego prac nauk. należą nadto: *Wprowadzenie do teorii języków informacyjnych* (współaut. L.A. Bielicka, 1981), *Języki informacyjne. Rodzaje i zastosowanie w działalności informacyjnej* (współaut. L.A. Bielicka, 1982), *Trzydzieści pięć lat ewolucji – języki informacyjne w latach 1953-1988* (1991), *Metodyka budowy tezaurusów* (współaut. J. Tomasik-Beck, 1995), *Typy gramatyk języka informacyjnego* (1995), *Klasyfikacja piśmiennictwa* (1996). W 1967-2003 pracował w Inst. Informacji Nauk., Technicznej i Ekon. w Warszawie. W 1992-99 był prof. na Uniw. Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, gdzie kierował samodzielnym Zakł. Bibliotekozn. i Informacji Nauk. na Wydz. Humanistycznym. W 1967-85 był członkiem Centr. Komitetu Klasyfikacji (Central Classification Committee) FID/CCC, zajmującego się zarządzaniem UKD i planowaniem jej rewizji. W 1973-76 wchodził w skład zespołu opracowującego *Słownik Terminologiczny Informacji Naukowej* (STIN), przygotowanym pod red. →M. Dembowskiej (1979). W 1984-89 był członkiem Komitetu Informacji Nauk. (KIN) przy Prezydium PAN, w 1990-92 Komitetu Naukoznawstwa PAN, a także wiceprzew. Komisji Egzaminacyjnej dla Dypl. Pracowników Dokumentacji Nauk., działającej przy PAN. Jako uznany ekspert uczestniczył w pracach orga-

nizacji zajmujących się terminologią, m.in. Komitetu Technicznego Międzynar. Organizacji Normalizacyjnej ISO/TC 37 Terminologia (zasady i koordynacja), przewodniczył grupie roboczej ISO Dokumentacja w terminologii oraz pełnił funkcję przew. komisji branżowej Informacja Nauk. w Międzynar. Federacji Banków Terminologii. Był też członkiem Międzynar. Naukowej Rady Doradczej Międzynar. Tow. Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization – ISKO). Należał do Pol. Tow. Informacji Naukowej.

W. B a b i k : E.Ś. (1929-2003) – zasłużony nestor języków informacyjno-wyszukiwawczych w Polsce. – *Prakt. i Teoria Inf. Nauk. i Techn.* 2003 nr 4 s. 53-54; T e n ż e : E.Ś. (1929-2003). – *Prz. Bibl.* 2004 z. 1/2 s. 75-78 (z fot.); B. B o j a r : E.Ś. (1929-2003). – *Zag. Inf. Nauk.* 2003 nr 2 (82) s. 125-129 (z bibliogr., fot.); I. P e r e s z c z a k o : Wspomnienie o profesorze E.Ś. – *Wiad. Uniwersyteckie UWM* 2003 nr 7/8 (50/51) s. 15.

Wiesław Babik